

SZAKMÓDSZERTANI ZÁRÓVIZSGA-TÉTELEK
dráma- és színházismeret osztatlan tanárszak
(15 tétel)

1. Színházi nevelési formák Magyarországon
2. A drámapedagógia módszertanának elmélete és gyakorlata. Tanulási, fejlesztési területek
3. Szabályjátékok. Típusok, példák
4. Konvenciók. Fogalom, típusok. Kontextusépítő konvenciók
5. Konvenciók. Narratív, mélyítő, reflektív konvenciók
6. Diákszínjátékos csoportok alkotófolyamatának felépítése
7. Komplex színházi nevelési előadás (TIE)
8. Felkészítés az érettségi vizsga mindkét formájára
9. Előadáselemzés
10. Egy szabadon választott színháztörténeti korszak tanórai feldolgozása
11. A rendező munkája
12. A dramaturg munkája. Dramatizálás, adaptáció
13. Jeles események az iskolában. Az ünnep a drámaórán
14. Bábjátékos munkaformák a tanórán
15. A csoportkohézió felépítése drámás eszközökkel

Az alábbi tételknél felsorolt szakirodalom természetesen a képzés vonatkozó kurzusai során elhangzott és közösen feldolgozott ismeretanyaggal együtt képezi a felelet alapját.

1. Színházi nevelési formák Magyarországon

(A színházi nevelési program ismérvei. / Színházi nevelési programok műfajai. / Különbség az alkalmazott színház és a színházi nevelési program között.)

Szakirodalom:

- Cziboly, Ádám és Bethlenfalvy, Ádám (2013) *Színházi nevelési programok kézikönyve : Magyarország 2013*. L'Harmattan Kiadó, Budapest. 323-361 o.
- Cziboly Á. (szerk.) (2017): *Színházi nevelési és színházpedagógiai kézikönyv*. Budapest: InSite Drama 156-166 o. [Szinped Prog Final 6.pdf \(szinhazineveles.hu\)](#)
- Bethlenfalvy Á. (2015): Alkalmazott színház. A drámapedagógia és színházi nevelés különböző formáinak bemutatása. In: Bodnár G. – Szentgyörgyi R. (szerk.): *Szakpedagógiai körkép. Művészetpedagógiai tanulmányok*. Budapest: ELTE, 79–95. o.

2. Drámapedagógia módszertanának elmélete és gyakorlata. Tanulási, fejlesztési területek

Szakirodalom:

- Jonothan Neelands: Dráma a tanulás szolgálatában. Színházi Füzetek VI. szám 34-70. 99-116. oldal
- Tanítási dráma (szerkesztette. Lipták Ildikó) 16-20. 38-46. 51-54. 71-77.
<https://docplayer.hu/260579-Tanitasi-drama-dramapedagogia-a-hatranynos-helyzetu-tanulok-integralt-nevelesenek-szolgalataban-segedlet-tanfolyami-hallgatok-szamara.html>
- Tölgyessy Zsuzsanna: A drámapedagógia elmélete és gyakorlata. Bp., Akadémiai, 2018, 1.15 fejezet <https://mersz.hu/tolgyessy-a-dramapedagogia-elmelete-es-gyakorlata>
- Gavin Bolton: A tanítási dráma elmélete. Színházi Füzetek V. Marczibányi téri művelődési Központ Budapest 1993. 98-103.

3. Szabályjátékok. Típusok, példák

Szakirodalom:

- Gavin Bolton: A tanítási dráma elmélete. Színházi Füzetek V. Marczibányi téri művelődési Központ Budapest 1993. 11-19. 31-38. 44-58.
- Gabnai Katalin: Drámajátékok. Helikon Kiadó 1999. (szabadon választott játék leírása)
- Drámapedagógiai olvasókönyv (szerkesztette: Kaposi László) Színházi Füzetek VII. Marczibányi téri művelődési Központ Budapest 1995.
- Kaposi László: Játékkönyv. Marczibányi téri művelődési Központ Budapest 2013.
- Tanítási dráma (szerkesztette. Lipták Ildikó) 32-42. <https://docplayer.hu/260579-Tanitasi-drama-dramapedagogia-a-hatranynos-helyzetu-tanulok-integralt-nevelesenek-szolgalataban-segedlet-tanfolyami-hallgatok-szamara.html>

4. Konvenciók. Fogalom, típusok. Kontextusépítő konvenciók.

Szakirodalom:

- „Az a dolgom, hogy segítsem őket tanulni” Interjú Dorothy Heathcote-tal.

Drámapedagógiai Magazin 42. szám

https://epa.oszk.hu/03100/03124/00065/pdf/EPA03124_dpm_2011_2_002-015.pdf

- Drámapedagógiai olvasókönyv (szerkesztette: Kaposi László). Színházi Füzetek VII.

Marczibányi téri művelődési Központ Budapest 1995. 153-212.

5. Konvenciók. Narratív, mélyítő, reflektív konvenciók

Szakirodalom:

- Drámapedagógiai olvasókönyv (szerkesztette: Kaposi László) Színházi Füzetek VII.

Marczibányi téri művelődési Központ Budapest 1995. 153-212.

6. Diákszínjászó csoportok alkotófolyamatának felépítése

(Az iskolai színjátszás jellemzői. / Színjászó módszerek. / Előadás létrehozása dramatizálással. / Az amatőr rendező dramaturgiai feladatai.)

Szakirodalom:

- Szakall Judit: *A gyermekszínjátszásról: helyzetgyakorlatoktól a közös dramatizálásig* In: Drámapedagógiai Magazin (2005 - különszám színjátszóknak) - http://epa.oszk.hu/03100/03124/00042/pdf/EPA03124_dpm_2005_k1_007-018.pdf
- Dévényi Róbert: *Az amatőr színjáték dramaturgiája* In: Drámapedagógiai Magazin (2004 - különszám színjátszóknak) <http://www.drama.hu/DPM/2001-2010/2004.k1.pdf>

7. Komplex színházi nevelési előadás - TIE

(A forma műfaji sajátosságai. / A TIE magyarországi története és fontosabb műhelyei. / A TIE pedagógiai célkitűzései.)

Szakirodalom:

- Cziboly, Ádám és Bethlenfalvy, Ádám (2013) *Színházi nevelési programok kézikönyve : Magyarország 2013.* L'Harmattan Kiadó, Budapest. 354-358 o.
- Takács Gábor: Színház a határon - a TIE tíz éve Magyarországon In.: Drámapedagógiai Magazin 2002. évi különszám http://epa.niif.hu/03100/03124/00032/pdf/EPA03124_dpm_2002_k_001-005.pdf
- Szauder Erik: A TIE-t igazán csak főállásban lehet csinálni In: Drámapedagógiai Magazin (1995 / 1. szám) https://epa.oszk.hu/03100/03124/00010/pdf/EPA03124_dpm_1995_1_007-011.pdf

8. Felkészítés az érettségi vizsga mindkét formájára

Szakirodalom:

- Kerettanterv Dráma 2021.

https://kerettanterv.oh.gov.hu/03_melleklet_9-12/index_4_gimn.html

- Részletes érettségi vizsgakövetelmény

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/kerdoiv2021/drama.docx.pdf

- tanmenetek

<http://www.garabonciasiskola.hu/garabonciasiskola/content/dr%C3%A1ma-%C3%A9s-sz%C3%ADnh%C3%A1z-tematikus-terv-%C3%A9s-e-tanmenet>

- Útmutató a dráma és színház tantárgy tanításához

<https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-a-drama-es-szinhaz-tantargy-tanitasahoz.pdf>

- Útmutató a dráma és színház tantárgy tanításához

9. Előadáselemzés

Szakirodalom:

- A színházi előadás elemzési szempontjai.

http://vetesigimnazium.hu/anyagok/magyar/Szinhazi_aloadas_elemzes_szempontjai.pdf

- Kiss Gabriella: Bevezetés a színházi előadások világába. Bp., Akadémiai, 2020, III. fejezet

https://mersz.hu/dokumentum/m791baszev_1/

- <https://magyartanarok.wordpress.com/szinhaz/>

10. Egy szabadon választott színháztörténeti korszak tanórai feldolgozása

Szakirodalom:

- Peter Simhandl: Színháztörténet. Helikon Kiadó 1996. (az oldalszám a kiválasztott korszaktól függ)

- Tölgyessy Zsuzsanna: A drámapedagógia elmélete és gyakorlata. Bp., Akadémiai, 2018, 1.6. fejezet <https://mersz.hu/tolgyessy-a-dramapedagogia-elmelete-es-gyakorlata>

- Jonathan Neelands: Dráma a tanulás szolgálatában. Színházi Füzetek VI. szám 70-116. oldal. A Magyar Drámapedagógiai Társaság Marczibányi téri Művelődési Központ Budapest, 1994.

- <https://magyartanarok.wordpress.com/szinhaz/>

11. A rendező munkája

(Egy szabadon választott jelenet színpadi koncepciójának bemutatása)

Szakirodalom:

- Nánay István: A színházi rendezésről (1999), Magyar Drámapedagógiai Társaság. 35-42. 51-62. o. A rendező felkészül. Elemzés. Díszlet, Jelmez. Fény -és térszervezés.

- Nánay István: A színházi rendezésről (1999), Magyar Drámapedagógiai Társaság. 62-64, 67-72. o. Rendezőpéldány készítése, Próbafázisok, Próbavezetés, Tempó, Ritmus.

- Patrice Pavis: Színházi szótár (2006) L' Harmattan Kollektív alkotás 238-239, Performansz, performer 328. o.

12. A dramaturg munkája

(Dramatizálás, adaptáció: egy szabadon választott szöveg dramatizálása vagy adaptálása, a szövegkönyv bemutatása, a dramaturgiai munka ismertetése.)

Szakirodalom:

- Nánay István: A színházi rendezésről (1999), Magyar Drámapedagógiai Társaság 43-51. o. Dramaturgiai munka, Zene és dramaturgia, Darabok gyerekeknek
- Patrice Pavis: Színházi szótár (2006) L' Harmattan 105-109. o. Dramatizálás, A dramaturg és feladatai, Dramaturgia, Dramaturgiai elemzés
- Adorjáni Panna: A dramaturgia mint készség. Színház Folyóirat 2021. március
<http://szinhaz.net/2021/06/16/adorjani-panna-a-dramaturgia-mint-keszseg/>

13. Jeles események az iskolában. Az ünnep a drámaórán.

Szakirodalom:

- Dolmány Mária: Tanuljunk ünnepelni! Drámapedagógiai Magazin 44. szám 2012/2. 23-26. http://epa.oszk.hu/03100/03124/00069/pdf/EPA03124_dpm_2012_2_023-026.pdf
- Trencsényi László: Az ünnepek és a pedagógiai reformok. Drámapedagógiai Magazin 1. szám 1995. 3-5. http://epa.oszk.hu/03100/03124/00010/pdf/EPA03124_dpm_1995_1_003-005.pdf
- Dömötör Tekla: Naptári ünnepek, jeles napok

14. Bábjátékos munkaformák a tanórán

Szakirodalom:

- Fügöny mögött varázsláda
<https://docplayer.hu/26465875-Fuggony-mogott-varazslada.html>
- A bábjáték módszertana (pedagógiai segédlet)
https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/ofipast/2013/11/szin_bab_modszertani_segedlet.pdf

15. A csoportkohézió felépítése drámás eszközökkel / Szabadon választott játéksor a közösségépítés tükrében. / Egy játéksor szerkesztésének szempontjai. / Hogyan segíthetjük a játékot?

Szakirodalom:

- Körömi Gábor: Játékvezetési alapismeretek In: Drámapedagógiai Magazin (2015 - 3. szám) https://epa.oszk.hu/03100/03124/00082/pdf/EPA03124_dpm_2015_3_014-022.pdf
- Kaposi László (szerk.) (1984): Játékkönyv Petőfi Sándor Művelődési Központ, Gödöllő 1984.
- Gabnai Katalin (2015) *Drámajátékok*, Helikon Kiadó, Budapest.
- Rudas János (2007) *Delfi örökösei. Önismereti csoportok – elmélet, módszer, gyakorlat*, Lélekben Otthon Kiadó: Budapest.